

Idrottslärares genusföreställningar inom ämnet idrott och hälsa

Vincent Onno

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN
Självständigt arbete (grundnivå) 15 hp 51:2011
Studiegång Idrott, fritidskultur och hälsa för skolår 6-9 Vt 2011
Handledare: Lars Lindqvist

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.2 Bakgrund	1
1.3 Teori: centrala begrepp	2
1.4 Litteraturgenomgång	2
1.5 Sammanfattning	6
2 Syfte	6
3 Metod	7
3.1 Val av metod	7
3.2 Urval	7
3.3 Genomförande	7
3.4 Databearbetning	8
3.5 Validitet och reliabilitet	8
4 Etiska frågor	9
5 Resultat	10
5.1 Vilken syn har lärarna på genus i aktiviteterna inom idrottsämnet i skolan?	12
5.2 Medför idrottslärares syn på genus inom aktiviteterna att ämnet idrott och hälsa gynnar något av könen?	12
6 Diskussion	14
6.1 Resultatdiskussion	14
6.2 Vad blev resultatet av studien och vad medförde detta?	14
6.2.1 Sammanfattning av de viktigaste resultaten	15
6.3 Diskussion av resultatet i relation till tidigare forskning inom området	16
6.4 Analys med beaktning av det teoretiska perspektivet	18
6.5 Metoddiskussion	19
7 Litteraturförteckning	20

Sammanfattning

Syfte och frågeställning

Denna studie syftar till att ge ökad kunskap i hur genus som social konstruktion kan påverka lärares syn på aktiviteter i ämnet idrott och hälsa. Den empiriska studien ger svar på två frågeställningar som utifrån syftet har formulerats för att begränsa detta arbete. Dessa två frågeställningar var; Vilken syn har lärarna på genus i aktiviteterna inom idrottsämnet i skolan? Samt; Medför idrottslärares syn på genus inom aktiviteterna att ämnet idrott och hälsa gynnar något av könen?

Metod

Min fallstudie genomfördes på en skola där jag använde mig av kvalitativa intervjuer som metod. Intervjuerna genomfördes med tre lärare i ämnet idrott och hälsa.

Resultat

De viktigaste resultaten var att lärare har föreställningar om genus inom aktiviteterna som medför att vissa aktiviteter är mer anpassade för pojkar men andra är mer lämpade för flickor. Detta innebär att lärare har en tydlig föreställning om att pojkar skall vara intresserade av vissa aktiviteter och flickor av andra aktiviteter vilket innebär att de inte har någon neutral syn inom detta område. Nästkommande fråga som jag ställde var; Medför idrottslärares syn på genus inom aktiviteterna att ämnet idrott och hälsa gynnar något av könen? Här var jag inte ute efter att fokusera på betyg utan mer på hur de olika könen kan tänkas gynnas i själva lektionsinnehållet och under själva lektionerna. Här kom det tydligt fram att lärarnas genusföreställningar i korthet vara att pojkar inom de flesta avseenden tar mer plats på idrotten, de syns mer och de äger arenan på ett annat sätt. Flickor skall generellt vara mer hänsynstagande och mer avvaktande och tar inte för sig i lika stor utsträckning. Lärarnas föreställningar om att pojkar skall vara mer fysiskt utvecklade än flickor medför att de förväntas prestera mer än flickor. Flickor tillskrivs andra färdigheter som motorikens färdighet och kroppskontroll.

Diskussion

Utifrån min studie kan det antas att pojkar gynnas av lärarnas föreställning kring genus då de har föreställningen om att pojkar kan prestera mer och den mest förekommande aktiviteten på idrottslektionerna är ”kondition och styrka” och lärarna förväntar sig att pojkarna här skall vara bättre än flickor.

1 Inledning

Genus är ett begrepp som kan antas varit väldigt omdiskuterat de senaste åren utifrån ett samhällsperspektiv. I sin vardag skulle det kunna hävdas att genus är något som individer kommer i kontakt med dagligen och att det har en viss påverkan över en. Manligt och kvinnligt är något som jag upplevt påverkat mig i hur jag väljer att klä mig, vad mina intressen är och vad jag förväntar mig att det motsatta könet skall tycka och tänka. En arena där det är allmänt känt att en del aktiviteter är könssegregerade och där man har olika förväntningar på män och kvinnors egenskaper är idrottens värld. Idrott är även något som kommer att beröra mig i mitt framtida yrke då jag studerar vid GIH till idrottslärare. Detta har medfört att min studie kommer att undersöka hur genusföreställningar kan komma att påverka ämnet idrott och hälsa.

Det som inspirerade mig till att göra denna studie var Karin Redelius artikel *Genus och skolframgångar i ämnet idrott och hälsa*(2009). I artikeln belyser Redelius bland annat att undervisningen i idrott och hälsa inte är neutral då de aktiviteter som kan anses var manligt kodade får mer utrymme vilket är något som flickor i dagens undervisning måste rätta sig efter. Dock behöver inte pojkarna ta del av mer feminint kodade aktiviteter som t.ex. gymnastik eller dans(Redelius, 2009, sid2). Utifrån detta har min genuina undran blivit ifall detta stämmer och om genusföreställningar som lärare har påverkar deras inställningar till aktiviteterna. Vidare om detta medför att olika typer av ”aktiviteter” får olika stort utrymme i undervisningen inom ämnet och vad detta i så fall skulle få för konsekvenser. Det som jag även funderat kring är hur vida pojkar och flickor inom ämnet idrott och hälsa deltar på lika villkor samt om innehållet i undervisningen möjligen kan gynna något av könen. Dessa tankar väcktes till liv då jag tog del av Håkan Larssons artikel *Idrottens Genus*(2003) där forskning inom området presenterats. Resultatet som presenterades är en allmän genomgång som exempelvis belyser feministisk forskning, att tävlingsidrotten skulle ha en manlighetsnorm. Och om samundervisning inom ämnet idrott och hälsa över huvud taget går att tala om(Larsson, 2003,). Inom detta område är jag medveten om att det bedrivits likande studier, det jag dock är intresserad av är att ta reda på om resultatet från tidigare forskning stämmer. Att undersöka detta och få en djupare förståelse om genus inverkan inom ämnet idrott och hälsa kan antas förbättra mina chanser att utvecklas som lärare och sträva efter en undervisning på lika villkor.

1.2 Bakgrund

Inom denna del kommer jag att ge en översikt i hur kunskapsläget inom mitt ämne ser ut. Här kommer jag att presentera styrdokument, tidigare forskning, litteratur och vetenskapliga artiklar som är relevant för mitt ämne. Här kommer även begrepp definieras vilket jag ämnar använda mig av i min vetenskapliga uppsats. Jag har här nedan valt att presentera litteraturen i löpande text, dock har jag valt att presentera de olika källorna för sig och sedan ställt dem mot varandra. Jag har valt att presentera denna del på detta sätt då jag anser att det på detta sätt blir lättare för läsaren att få sig en översikt samtidigt som det ger en struktur i texten. Den litteratur och tidigare forskning som jag här presenterar har jag valt för att de alla behandlar det centrala i denna studie som är genus och idrott kopplat till aktiviteter. Det som jag däremot kommer inleda detta stycke med är att presentera några centrala begrepp som är betydande för mitt arbete.

1.3 Teori: centrala begrepp

Mitt teoretiska perspektiv är genus som social konstruktion. Vilket innebär att de biologiska skillnader som finns mellan könen då inte är i fokus. Den sociala konstruktion som jag tänkt använda mig av innebär i detta fall hur vi som individer i ett samhälle tillsammans skapat de skillnader mellan könen som inte det biologiska kan förklara. För att precisera det hela har jag här valt att citera en av nationalencyklopedins definitioner som lyder; ”begrepp använt för att förstå och urskilja de föreställningar, idéer och handlingar som sammantaget formar människors sociala kön. Begreppet genus infördes i humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning på 1980-talet. Relationen mellan könen samt varierande uppfattningar om vad som uppfattas som manligt och kvinnligt betonas”(NE). Denna teoretiska utgångspunkt behandlar hur vi tolkar och förstår kön utifrån sociala processer som delvis kan ha formats med historiens gång(Andreasson, 2007, s30). I Jesper Andreassons avhandling *Idrottens kön*(2007) skriver han om Robert W Connells bok *Om genus*(2002) där genus beskrivs som något som hänger samman med sociala mönster samt att genus är av en social struktur(Andreassons, 2007, s31). Ett exempel på genus som social konstruktion är det könsmonster som Hirdman beskriver där manen förväntas försörja kvinnan och kvinnan skall i relation till detta ta hand om hushållet(Hirdman, 2001, s85). Det kan antas vara föreställningar som skapats av sociala mönster genom interaktion och processer mellan könen som skapat föreställningar hur de skall förhålla sig gentemot varandra.

Utifrån mitt teoretiska perspektiv har de centrala begreppen blivit ”genus” och ”konstruktion”. Även ”det stereotypa genuskontraktet” kommer att vara ett centralt begrepp vilket Yvonne Hirdman berör i sin bok *Genus- om det stabila föränderliga former*(2001). Hirdman skriver att begreppet kan komma att bli tvetydligt då ordet ”kontrakt” betyder olika saker beroende om du talar med en ekonom eller med en arbetstagare. Hirdman skriver att ”kontrakt” kan medföra att människor föreställer sig två parter sitta med ett bord och signera ett papper med förpliktelser, det vill säga skyldigheter och rättigheter(Hirdman, 2001, s84). Inom detta arbete står dock detta begrepp för de oskrivna regler som finns i samhället om hur män och kvinnor skall förhålla sig gentemot varandra och vad de tillskrivs för egenskaper. I min studie är även ”aktivitet” ett centralt begrepp och i detta fall definieras det som det som är innehållet i ämnet idrott och hälsa. Det vill säga, det lärare väljer att undervisa i på lektionen för att förmedla kunskap inom ämnet. Detta kan vara allt från idrott till lek eller samarbetsövningar.

1.4 Litteraturgenomgång

Skolverket har i relation till idrott och hälsa arbetat fram en kursplan som skall gälla för ämnet idrott och hälsa. Här beskrivs både betygskriterier och vad som bör rymmas inom ämnet. Det som jag ämnar inleda denna bakgrund med är att beakta innehållet i avsnittet ”ämnets karaktär” som återfinns inom kursplanen. Här står det bland annat att idrotten skall formas på ett sådant sätt att alla oavsett fysiska eller andra förutsättningar skall kunna delta i undervisningen. Detta sätts i relation till att alla skall få möjlighet att skaffa sig erfarenheter, upplevelser och kunna utvecklas på sina egna villkor(skolverket, 2000, s2). Detta innebär då att lärare i idrott och hälsa i relation till genus skall se till att det bland annat inte har någon betydelse vilket kön man har. Samt att läraren måste se till att pojkar och flickor får samma förutsättningar att delta och att inget av könen skall gynnas mer än det andra i ämnet.

Boken *Pedagogiska perspektiv på idrott*(2005) redigerad av Karin Redelius och Lars-Magnus Engström innefattar hur idrott kan ses utifrån ett kulturfenomen, samt hur motion, friluftsliv

och idrott kan påverka människors inlärning, utifrån elva författares olika perspektiv(Engström & Redelius, 2005, s.3). Dock har jag inom min studie valt att rikta in mig på ett kapitel skrivet av Birgitta Fagrell som har titeln *Genus - historien om kvinnligt och manligt*(2005). Kapitlet beskriver genus betydelse för män och kvinnor och hur ”genus” skapar mening i dagens samhälle. Fagrell beskriver till en början ett brett plan där fokus läggs på samspelet mellan könen. Exempel på vad Fagrell beskriver i sitt kapitel är; Kön/genus, förkroppsliganden och genussystemet. På en övergripande nivå kan Fagrells kapitel beskrivas som en forskningsgenomgång på hur genus påverkar samhället vi lever i samt hur kvinnor och män skapar genus och dess föreställningar. Resultatet av kapitlet är att genus påverkar det mesta i samhället samt att det är vi själva som har skapat föreställningarna kring genus(Fagrell, 2005, s165-185). Därtill innehåller detta kapitel även ett avsnitt där idrott och genus tas upp och även en undersökning som är gjord som då påvisar elevers värderande inom idrott kopplat till genus. Det som är centralt i denna del är hur det går att se hur maskulint värderas som något bättre inom idrott än vad feminint är. I denna studie, som gjorts på barn i 7-8 års ålder påvisas deras syn på vad som är manligt och kvinnligt inom idrotten. Slutsatsen av undersökningen kring barns förväntningar inom idrott var att det maskulina dominerar som positiv term i idrottssammanhang och att när pojkar och flickor utövar idrott tillsammans ses det mer som lek än idrott. Dessutom påvisas hur barn redan i tidig ålder påverkas av genustänkande från vuxenvärlden(Fagrell, 2005, s165-185).

I relation till min frågeställning finns det även studier som behandlat genus i relation till ämnet idrott och hälsa. I artikeln *Kön-Idrott-Skola*(2005) som skrivits av Håkan Larsson, Karin Redelius och Birgitta Fagrell beskriver de vilka förutsättningar som finns och har skapats för pojkar och flickor inom skolämnet idrott och hälsa. Därtill tar artikeln upp resultat från det så kallade KIS- projektet(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s25). Detta projekt baserar sig på en del förändringar i de nationella styrdokumenterna inom idrott och hälsa. Men projektet utgår även ifrån genusforskning samt den forskning kring ämnet som på allvar kom igång efter millennieskiftet(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s2) Artikeln beskriver bland annat hur pojkar och flickor ser på idrotten, det vill säga deras inställningar, vad som uppfattas som kvinnligt respektive manligt beteende och hur lärarna ser på pojkar och flickor inom idrotten(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s19-25). Inom den del som behandlar KIS-projektet kretsar det kring det som kallas projektets egentliga benämning; ”*Konstruktionen av kroppen och synen på kroppen i skolans idrottsundervisning*”(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s10). Inom detta projekt tas bland annat upp sam- och särundervisning och så belyses även den skillnad som man idag gör på pojkar och flickor. Inom denna studie genomfördes undersökningar i fyra klasser, tre nior och en åtta, som var väl spridda över Stockholm. Observationerna gjordes genom att de som ledde projektet närvarade vid lektionstillfällen, filmade och gjorde interjuver”(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s10-12). Utifrån studien som de undersökande genomförde kunde de tydliga se tecken på hur pojkar och flickor utgör normen för hur de skall bete sig, hur pojkar och flickor uppfattar idrotten som bland annat sattes i relation till betygen. I artikeln har de främsta resultaten punkats ned. De handlar framför allt om att det är det maskulina som dominerar inom idrotten. Det manliga uppfattas som positivt inom ämnet idrott och hälsa samt att mycket utgår från prestation som styrka, uthållighet och att det manliga hyllas inom ämnet idrott och hälsa. Det kvinnliga kommer även i uttryck men inte i samma skala. Men det presenteras även en del motstånd som pojkar och flickor gör mot detta mönster vilket framför allt uttrycks i att de inte gör som läraren vill(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s25-28). Det projektet belyser i relation till det som belyst i *Pedagogiska perspektiv på idrott*(Engström & Redelius, 2005) och i artikeln *Idrottens genus*(2003) av Håkan Larsson vittnar om en del lika resonemang. Att det maskulina

dominerar inom idrotten belyses upprepande gånger, likväl med att pojkar och flickor besitter genusföreställningar. Dock är KIS-projektet mer inriktat på idrott och hälsa i skolans värld. Här presenteras även ett visst motstånd vilket pojkar och flickor gör mot de rådande uppfattningarna, samt att skillnaden mellan det som uppfattas som typiskt kvinnligt får mindre utrymme och uppmärksammas inte lika ofta som något positivt. Då KIS-projektet är genomfört inom skolan och inte har fokus på idrotten i allmänhet bidrar det även till att det hamnar närmare min egen studie.

Håkan Larsson och hans avhandling *Iscensättningen av kön i idrotten*(2001) presenterar forskning som även den är intressant för mitt ämne. Avhandlingen undersökte hur pojkar och flickor som sysslat med idrott skildrar sina kroppar, sig själva samt de som tränar dem inom olika idrotter(Larsson, 2001, s16-17). Det Larsson behandlar är med andra ord; ”hur män och kvinnor konstrueras –och konstruerar sig själva”(Larsson, 2001, s16). I Larssons undersökning använde han sig av intervjuer, tidigare forskning och texter som hade återkoppling till hans undersökning. Utifrån avhandlingen presenterar Larsson en rad slutsatser som går att ställa mot den tidigare forskning som jag hittills belyst. Författaren skildrar hur män och kvinnor inom idrotten inte skiljs åt i och med att de bedriver olika aktiviteter utan det som skiljer dem åt är motiven till varför de gör dem(Larsson, 2001, s266). Grunden till detta anser författaren kan finnas i den grundläggande heterosexuella normaliteten, vilket då även påverkar hur vi konstruerar kön(Larsson, 2001, s266). Till skillnad mot den forskning som jag tidigare presenteras har Larsson här tagit en annan infallsvinkel och att det inte är vilka aktiviteter man bedriver som avgör vad som är typiskt manligt eller kvinnligt utan anledningarna till att man gör dem. Skillnaden mellan föreställningarna om motiven som pojkar och flickor har var enligt Larssons studie att pojkar skall skildra motiv som i högre grad hörde samman med att träna hårt, vilja vara bra och ha ett seriöst förhållningsätt. Detta hamnade inom den del som kan klassas som maskulina egenskaper. Flickor som hade dessa typer av motiv riskerade att bli definierade udda flickor som inte följde kollektivet(Larsson, 2001, s70). Detta presenterar en ny tankebanan till skillnad mot den forskning som presenterats tidigare då den även belyser mer utförligt vad det maskulina förhållningssättet bör vara och vad det feminina förhållningssättet inte förväntas vara.

Detta som Larsson framhåller kan dock sättas i relation till Birgitta Fagrells avhandling vid namn *De små konstruktörerna*(2000). Syftet med denna avhandling var att undersöka flickor och pojkar i åldrarna sju till åtta och hur de uppfattar samt förhåller sig till ”det kulturella könet”(Fagrell, 2000, s21). I Fagrells avhandling genomförde hon en del undersökningar som har kan antas ha relevans för mitt arbete vilka jag valt ut att presentera här. I avhandlingen *De små konstruktörerna*(2000) genomfördes ett experiment där sju till åtta år gamla elever fick välja mellan bilder som representerade fotboll, ishockey samt simning. Det var två bilder som representerade varje gren, en där deltagarna bara var flickor och en där det bara var pojkar. Två av bilderna som barnen kunde välja var illustrerade på ett sådant sätt att prestation inte var i fokus, där även pojkar och flickor deltog tillsammans. Varje barn fick i uppgift att välja ut en bild som de ansåg bäst representerade en idrott(Fagrell, 2000, s128). Resultatet av detta experiment blev att författaren kunde se att när prestation fördes in i bilden uppstod en stark segregering mellan könen. Dock ansåg barnen att leken är könsneutral och är till för både pojkar och flickor(Fagrell, 2000, s132). Fagrell ställde även en del följdfrågor till sitt experiment och kom fram till att pojkarna och flickorna gjorde sina val var efter vilket kön som ”passade” bättre till det ena eller den andra idrotten. Därtill kunde Fagrell konstatera att barns val blev påverkade efter hur det såg ut i samhället och i vilken mån ett av könen var

representerat inom en viss idrott. En intressant faktor att belysa var att pojkar starkt blev förknippade med lagidrotter. Vidare fastställer Fagrell att pojkar och flickor är medvetna om och anser att det finns manliga och kvinnliga idrotter redan som barn (Fagrell, 2000, s132-134). Det intressanta med Fagrells resultat i jämförelse med Larssons är att de pekar på olika faktorer som medför vad som är manligt och kvinnligt kopplat till aktiviteter. Larsson framför att det är motiven och inte aktiviteterna i sig som medför förväntningarna på könsskillnaderna. Fagrell har dock en annan utgångspunkt och en av hennes undersökningar visar på att det är yttre påverkan och hur det ser ut i samhället förövrigt som gör att olika idrotter får olika genusstämpel. Visserligen är dessa två avhandlingar lagt fokus på idrottande ungdomars föreställningar, vilket möjligtvis inte direkt kan kopplas till den del av min studie där jag skall undersöka lärares genusföreställningar. Dock kan det antas att samhället och de vuxna runt omkring barn och ungdomar påverkar dem med deras föreställningar. Speciellt de lärare som har som yrke att undervisa i idrott och hälsa då de skall ge barn och ungdomar kunskaper i idrott där de i relation till kursplanen skall ha en syn som är könsneutral.

Frågan ifall idrott är anpassad gentemot ett visst kön i vårt samhälle är något som Eva Olofsson tar upp i sin akademiska avhandling som har titeln *Har kvinnor en sportlig chans?* (1989) Det som är intressant i det som presenteras i denna avhandling är att Olofsson konstaterar utifrån sin forskning hur män och kvinnors behandlas olika inom idrotten (Olofsson, 1989, s195). Det som legat i fokus inom avhandling är övergripande kvinnors villkor inom den svenska idrotten och Olofsson har bland annat haft som utgångspunkt att ta reda på hur synen på kvinnor varit i relation till idrottsrörelsen (Olofsson, 1989, s15). I relation till min studie har jag dock valt att ta med denna avhandling och en del av dennes resultat trots att författarens vinkling inte är mot skolans värld på grund av synen på idrott kopplat till genus i samhället även kan antas vara en faktor som påverkar hur till exempel lärare i idrott och hälsa ser på idrott utifrån ett genus perspektiv. Om de som företräder ämnet i skolan är aktiva inom en förening i Sverige kan deras syn på manligt och kvinnligt inom idrotten möjligen ha påverkats.

Resultaten från Olofsson som jag vill belysa är dock att hennes blottläggning av det genusmönster som förekommer inom idrotten i Sverige. Här belyses att kvinnor är underordnad männen inom idrotten. Kvinnors deltagande dikteras av män och män äger inom denna institution all makt. Att kvinnor skall delta i tävling på samma villkor som män undervärderar deras prestationer ännu mer då tävlingen jämförs med manen (Olofsson, 1989, s195). Det som Olofsson belyser är i relation till majoriteten av den litteratur som presenterats tidigare i denna bakgrund pekar på att det är den manliga normen som dominerar idrottsföreställningarna. De resultat som Olofsson presenterar går även att sätta i relation till vad Fagrell tar upp i sin avhandling. När Fagrell resonerar kring sitt material i relation till ”symboliskt genus” skriver hon; ”Ett mönster som framskymtar i materialet är hur genus verkar symboliskt. Flickors idealisering av manliga kompetenser samtidigt med en nedvärdering av egen kapacitet och pojkarnas medvetenhet om sin större kapacitet framträdde framförallt inom genusregimen idrott” (Fagrell, 2000, s212).

Inom resultatet på KIS-projektet var författarna även där överens om att det manliga dominerar och värderas högre i idrottens värld (Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, sid25-28). Ett examensarbete vid namn *Idrott och hälsa i en åttondeklass, aktivitetsgrad mätt med stegräknare och synen på lektionsinnehåll ur ett genusperspektiv* av Martin Aronsson och Joakim Ask (2009) som jag vill presentera i och med att den är intressant i relation till min studie och den tidigare forskning som presenteras då den visar på annorlunda resultat. Målet med examensarbetet var att undersöka aktivitetsgraden mellan pojkar och flickor samt vilka

genusföreställningar eleverna hade kopplat till undervisningen. Studien visade på en del annorlunda resultat i relation till tidigare forskning. Bland annat ansågs bollsport utifrån en enkätstudie vara en genusneutral sport och även musik och rörelse(Aronsson & Ask, 2009, s35). Detta ansåg författarna kunde ha att göra med att samhället förändras och detta inneburit att kön inte är av samma vikt längre(Aronsson & Ask, 2009, s32).

Däremot finns det även undersökningar som gjort som tydligt pekar på genusmönster kopplat till aktiviteterna. I *Jämställda villkor i idrott och hälsa - med fokus på flickor och pojkars måluppfyllelse*(2009) vilken är författad av Håkan Larsson, Birgitta Fagrell, Susanne Johansson, Suzanne Lundvall, Jane Mecbach och Karin Redelius behandlas genusmönster. Syftet med denna studie var att se till pojkars och flickors måluppfyllelse och undersökningen tog form i enkäter och intervjuer av lärare samt observationer av lektioner. Här fastslår författarna att de traditionella bollspelen och lekarna domineras av pojkar och den heterogena normen(Larsson et al. 2009, s16). Här framförs det därtill att när flickor är i majoritet tenderar de till att ta mer plats då det enligt författarna inte finns något speciellt könsmonster som måste införlivas i genusordningen(Larsson et al.2009, sid103).

1.5 Sammanfattning

Utifrån den tidigare forskning som genomförts inom detta område kan det konstateras att genus som social konstruktion är något som påverkar människan. Inom idrotten värderas det maskulina högre än det feminina, vilket är en syn som både existerar inom ämnet idrott och hälsa och i samhället i övrigt. Olika aktiviteter har olika genusstämplarna vilka definierats av samhällets normer och värderingar. Förväntningar på pojkar och flickor inom idrottsaktiviteter är skilda och pojkar förväntas vilja träna hårt, vilja vara framgångsrik och ha ett seriöst förhållningsätt. Dessa egenskaper förknippas inte med flickor, om en flicka visar upp några av dessa egenskaper klassas hon som udda och någon som går mot strömmen. Att prestera inom idrottsaktiviteter är med andra ord något som förknippas med manlighet.

2 Syfte

Denna studie syftar till att ge ökad kunskap i hur genus som social konstruktion kan påverka lärares syn på aktiviteter i ämnet idrott och hälsa.

Frågeställningar

- Vilken syn har lärarna på genus i aktiviteterna inom idrottsämnet i skolan?
- Medför idrottslärares syn på genus inom aktiviteterna att ämnet idrott och hälsa gynnar¹ något av könen?

¹ Gynnar är ett ord som i vårt moderna samhälle kan antas få olika innebörd och betydelse beroende på vilken kontext ordet införlivas i. Inom denna studie avser detta ord inte relateras till betyg. Gynnar i detta sammanhang sätts i stället i relation till att pojkar till exempel anses ta mer plats, är mer tävlingsinriktade och aggressiva (Daniel Bengtsson & Ervin Ribic, 2010, s40) inom aktiviteterna. Men det skulle även kunna vara att flickor kan antas vara bättre på teoretiska ämnen vilket medför att de kan gynnas ifall det i stor utsträckning bedrivs undervisning i hälsa på idrottslektionerna.

3 Metod

3.1 Val av metod

Det arbetsätt i vilket jag använt mig av för att få fram den data som jag behövt för att kunna genomföra detta arbete har varit intervjuer. Detta val har jag gjort då min frågeställning samt syftet med mitt arbete är att förstå något form av mönster. Detta är något som Jan Trost(2005) även skriver i sin bok *Kvalitativa intervjuer*. Trost(2005) myntar nämligen att kvalitativa studier är användbara i de sammanhang då en undersökning syftar till att förstå något(Trost, 2005, s14). Dessutom skriver Trost(2005) att kvalitativa studier utmärker sig genom att frågorna är relativt enkla men får utförliga och avancerade svar(Trost, 2005, s7)., vilket var den intervjuform jag tänkt använda mig av redan när jag formulerade min genuina undran. Dock hade jag i begynnelsen till detta arbete tänkt använda mig av både kvalitativa och kvantitativa arbetsätt för att få information kring mitt ämne vilket används inom många forskningsstudier idag(Trost, 2005, s19). Däremot har jag tagit beslutet att vara konsekvent då jag inom detta arbete har haft en mycket begränsad tidsperiod att arbeta utifrån. Utöver att jag använt mig av en kvalitativ metod har mina intervjufrågor även blivit standardiserade vilket innebär att jag ställt samma frågor till alla de personer jag intervjuat(Trost, 2005, s19). Trost hävdar att när kvalitativa intervjuer används bör svarsalternativen vara öppna för att forskaren söker förståelse om något(Trost, 2005, s20). De frågor som jag använde mig av kan i teorin innebära ”ja” och ”nej” svar. Dock bad jag de intervjuade att utveckla och motivera sina svar. Detta medförde att jag fick berikade och utvecklade svar.

3.2 Urval

När jag genomförde min fältstudie vistades jag på min VFU-skola under en tidsperiod på två veckor. Detta medförde att jag valde att genomföra tre kvalitativa intervjuer med tre idrottslärare. Dessa lärare valde jag då de har insyn i ämnet och representerar den grupp av lärare vilket jag utifrån mitt syfte och frågeställning valt att inrikta mig på. Detta medförde att jag inte valde att beakta lärare i andra ämnen då de hamnar utanför min problemformulering och syftet med denna studie. Det kan dock antas vara ett faktum att en utökad studie med fler lärare skulle medföra ett större och mer utvecklade data insamling. Dock har jag inte givits speciellt mycket tid till detta arbete vilket då medförde att jag inriktade mig på tre lärares utsagor. Dock hade jag tillgång till lärarna under hela två veckor vilket gjorde att jag kunde få mycket tid med dem och få ut omfattande svar av dem. De lärare jag intervjuade var alla behöriga idrottslärare och de hade olika kön, ålder och erfarenhet av yrket. De undervisade barn i olika åldrar i ett span från förskoleklass till årskurs 9.

3.3 Genomförande

I och med mitt urval genomförde jag min datainsamling genom att bedriva tre intervjuer. En med vardera lärare inom en tidsperiod på 40 minuter. Dessa intervjuer ägde rum under de två veckor som jag genomförde min VFU med de tre idrottslärarna som jag tagit kontakt med. Den första intervjun genomförde jag dag fyra då jag använt mig av tiden innan till att formulera och arbeta fram ett lämpligt intervjuunderlag med frågor. Den andra intervjun genomfördes dag sex och den tredje dag åtta. Jag valde att gå tillväga på detta sätt då jag ville ha tid att först konstruera kvalitativa frågor samt att jag efter varje intervju hade god tid på mig att bearbeta informationen. När jag konstruerade intervjufrågorna skrev jag först ett

utkast av frågor som jag sedan testade på två personer. Sedan bearbetade jag frågorna, gjorde dem mer kompletta och satte dem i relation till mitt syfte och min frågeställning.

3.4 Data bearbetning

När jag genomfört intervjuerna och på så sätt fått ihop den data som jag behövt för att genomföra denna studie bearbetade jag den tre gånger. Efter varje genomförd intervju tog jag de anteckningar som jag erhålligt och transkriberade dem var för sig i ett dokument. När detta sedan var genomfört bearbetade jag det en gång till men här förde jag ihop alla intervjuerna. Jag använde de ställda frågorna som teman och skrev tre olika svar under varje rubrik. Detta gjorde jag för att få ett större perspektiv och för att sedan kunna skriva ut data:n i form av ett resultat där jag skrev ut frågorna som en helhet där de olika svaren tydligt framgick. Jag valde att redovisa resultatet på detta sätt då detta enligt min mening medförde att det gav en tydligare bild av svaren i relation till varandra vilket medförde en struktur och ett sammanhang vilket även gör det lättare för läsaren att hänga med i texten.

3.5 Validitet och reliabilitet

I alla vetenskapliga arbeten kan validiteten diskuteras. Validitet är ett begrepp som bör beaktas när ett arbete syftar till att undersöka något och enligt Jan Trost kan Validitet som begrepp förklaras som trovärdighet (Trost, 2005, s.113). För att se till att de kvalitativa intervjuerna skulle bli så trovärdiga som möjligt har jag valt att i så stor mån som möjligt utesluta frågor som innehåller fler, mer eller längre samt siffror vilket enligt Trost är förknippade med kvantitativa undersökningar (Trost, 2005, s8). Detta övervägande gjorde jag för att öka trovärdigheten till arbetet. Watt Boolsen skriver att det är viktigt att beakta orsaker men även de samband som intervjun skall ge kunskap om (Watt Boolsen, 2007, s54). Detta är något som jag haft i åtanke när jag konstruerade intervjuerna och jag har under denna process hela tiden ställt mig frågan vilka orsaker och samband intervjufrågorna skall ge mig information om samt konstruerat dem därefter för att öka trovärdigheten. Det är därtill mycket viktigt att vara medveten om att detta är en fallstudie vilket innebär att resultatet av studien inte kan peka på något generellt mönster vilket påverkar trovärdigheten. Syftet är dock inte detta arbete skall kunna presentera några nationella sanningar då den grundar sig på en fallstudie på en skola.

Reliabiliteten är även den något som är viktigt att beakta som betyder "tillförlitlighet". Enligt Trost innebär detta i hur stor mån det tillvägagångsätt som används ger samma resultat under flera undersökningar (Trost, 2005, s.111). Watt Boolsen beskriver att det är viktigt att intervjufrågorna formuleras på ett sådant sätt att den som blir intervjuad förstår vad jag frågar efter (Watt Boolsen, 2007, s54). Detta är viktigt för reliabiliteten eftersom det är viktigt att intervjufrågorna som jag använder mig av mäter det som jag vill undersöka. Om intervjufrågorna blir svåra att förstå kan uppgiftslämnaren möjligen missförstå och hamna utanför ämnet.

I detta arbete har intervjuerna sammanställts med hjälp av omfattande anteckningar. Detta är något som kan tänkas påverka tillförlitligheten då det är kan tänkas vara svårt att anteckna ner citat exakt som uppgiftslämnaren uttryckt dem. Detta är en fallgrop som jag har hanterat genom att vara noga och ta god tid på mig att skriva ned svaren som jag fått. Att använda sig av bandspelar är något som kan tänkas höja tillförlitligheten. Med jag gjorde ett medvetet val genom att utesluta detta då jag anser att det kan påverka svaren i den utsträckningen att de

intervjuade då ger svar som låter bra i bandspelaren för att de inte känner sig bekväma med dem.

4 Etiska frågor

När jag arbetat fram denna uppsats har en stor del av arbetet gått till att genomföra och bearbeta datainsamlingen. Som är allmänt känt finns det en del forskningsregler som är kopplade till etik som bör beaktas när ett arbete av denna karaktär genomförs. I detta avsnitt kommer jag att presentera de fyra huvudkrav som är viktiga för att skydda individer som deltar i ens undersökningar(codex, ISBN:91-7307-008-4, s5). Dessa krav har jag läst och införskaffat mig kunskap om på hemsidan codex som behandlar forskningsetiska principer(Codex)

Det första kravet som jag skall presentera är det så kallade informationskravet. Detta krav innebär att den person som genomför en undersökning, skall informera om deras deltagande i undersökningen och att deras deltagande är frivilligt samt att de när de vill kan bestämma sig för att inte delta längre. Denna information skall därtill vara omfattande och det är undersökarens skyldighet att ge all information inklusive den information som specifikt kan medföra att den som deltar i undersökningen kan tänkas avväga att inte vara med(codex, ISBN:91-7307-008-4, s6). Dock har uppgiftslämnaren även rätt att bestämma under vilka villkor denne vill delta och att denne kan avbryta när som helst utan att det innebär några negativa konsekvenser för individen. Därtill är det viktigt att den som genomför studien inte får genomföra några påtryckningar på uppgiftslämnaren ifall de inte vill delta(codex, ISBN:91-7307-008-4, s10). Detta krav är av yttersta vikt för denna studie då den är av vetenskaplig karaktär och jag har i och med mina intervjuer som har varit min undersökande form informerat den intervjuade om denna rättighet samt vad den då innebär. Detta har jag gjort innan varje intervju efter att presenterat min studie samt vad den skall behandla. Detta gick även hand i hand med det andra kravet som benämns som samtyckeskravet. Detta krav innebär i princip att jag inte genomför några intervjuer utan att först de intervjuade givit sitt samtycke. Detta samtycke har dock varit tämligen lätt att erhålla då alla intervjuade varit vuxna, det vill säga myndiga, vilket då inneburit att jag inte behövt kontakta någon målsman. Information och samtyckeskravet informerade jag varje uppgiftslämnande person mer än 5 dagar innan själva intervju då jag för det första ville ge dem betänketid om de var tveksamma samt att jag i detta fall skulle behövt tid att hitta en ny uppgiftslämnare till min fältstudie utifall jag skulle få ett ”nej”. Därtill förklarade jag hur jag tänkt genomföra intervjun vid mitt första möte med de jag skulle intervjuas och ville undrade om de hade några krav på hur det skulle gå till, vilket de i detta fall inte hade.

Det tredje krav jag beaktat är konfidentialitetskravet vilket i praktiken innebär att uppgifter om personer som involveras i forskningsprojekt skall vara oidentifierbara. Här gäller det att avgöra om informationen som söks är av etiskt känsligt karaktär. I detta bör ett tystnadsplikta avtal undertecknas(codex, ISBN:91-7307-008-4, s12). Detta har dock inte blivit aktuellt då inga av de uppgifter anses vara av denna karaktär, varken av mig eller de som deltagit i undersökningen. Därtill har jag i denna studie sedan oidentifierat de deltagande vilket innebär att det inte går att koppla något i resultatet till någon speciell person. Detta hänger även starkt samman med det sista kravet, det vill säga ”Nyttjandekravet” vilket innebär att informationen endast skall användas till forskningsarbete(codex, ISBN:91-7307-008-4, s14). Detta krav har jag tagit hänsyn till vilket då innebär att informationen endast används till detta arbete.

Min studie i relation till de forskningsetiska principerna medför att informanterna inte kan identifieras och ingen information kan leda tillbaks till dem. De är endast uppgiftslämnare till ett arbete av vetenskaplig karaktär. Studien som sådan kan påverka informanterna i och med att de får upp ögonen för sina egna föreställningar kring genus och deras agerande utefter detta, för övrigt sker det ingen annan påverkan. I relation till mig själv har jag beaktat mig som en person som sökt uppgifter av de personer som jag studerat. Jag har träffa informanterna innan detta arbete men under själva arbetet har jag tagit ett steg ifrån den relation som jag kan ha etablerat med uppgiftslämnarna och haft en objektivt och forskningsetiskt förhållningsätt i den mån det är möjligt. Dock är jag medveten om att jag som forskare har makten. Det är jag som ställer frågorna, bestämmer hur olika begrepp skall definieras och har även tolkningsföreträde kring informanternas utsagor.

5 Resultat

Inom detta avsnitt har jag valt att presentera mitt resultat i en löpande text där jag har två underrubriker. Dessa underrubriker är mina frågeställningar och detta tillvägagångssätt, vilket jag presenterar resultatet på, har jag valt då det ger en tydlig struktur och gör det lätt att förstå vilka svar som jag fått på mina frågeställningar. Därtill har jag gjort ytligare en uppdelning utefter intervjufrågorna där jag presenterat de delar av svaren som är relevant för att svara på mina frågeställningar. När jag presenterar svaren som jag fått från intervjuerna har jag på grund av de forskningsetiska principerna döpt mina uppgiftslämnare till LA, LB och LC.

5.1 Vilken syn har lärarna på genus i aktiviteterna inom idrottsämnet i skolan?

Vad vill pojkar respektive flickor göra för aktiviteter?

Under de intervjuer som jag genomförde i och med min fältstudie löd en av mina frågor vilka aktiviteter som de intervjuade föreställde sig att pojkar respektive flickor vill göra på lektionerna i idrott och hälsa. Här framgick det att alla de tre intervjuade ansåg att bollspel är en aktivitet som pojkar förväntas vilja göra. Med bollspel menar de intervjuade fotboll, innebandy och liknande aktiviteter. LA och LC ansåg att de trodde att flickor i större utsträckning än pojkar ville bedriva aktiviteter som involverar redskap och LA tog även upp dans. LA uttryckte sig på följande sätt som exempel; ” I relation till frågan och med ett generaliserande perspektiv anser jag att killar som grupp vill bedriva aktiviteter som involverar bollar, dvs. bollspel . Tjejer som grupp vill helst syssla med gymnastik och dans till skillnad från killarna”. LC hävdade dock att bollspel även är populär bland flickor.

Skiljer sig pojkar och flickor inom kunnande och förmåga att utöva några aktiviteter?

Här beskrev LA att pojkar har större förmåga och är mer vana vid aktiviteter som involverar bollspel vilket syns tydligast hos de mindre barnen. Flickor å andra sidan har ett högre kunnande inom gymnastik, men LA hävdar även bestämt att det inte är de biologiska förutsättningarna som avgör denna skillnad mellan pojkar och flickor. Detta samband är mer förankrat i normer och traditioner. Till skillnad från LA hävdar LB att det som skiljer pojkar och flickor åt inom denna fråga är pojkars generellt bättre fysiska förutsättningar, LB uttryckte att; ” medens killar har en för del i och med de biologiska förutsättningarna”. Däremot ansåg

LC att pojkar dominerar bollsporten på grund av deras fysiska förutsättningar medens flickor är bättre inom aktiviteter som kräver en väl utvecklad motorik och kroppskontroll.

Påverkar samhällets genusföreställningar dig som lärare?

De intervjuade blev därtill tillfrågade ifall samhällets genusföreställningar påverkade dem som lärare. Här svarade LA att denne blev påverkade till viss del i och ansåg; ” Delvis gör det, man är uppfostrad efter samhällets normer och tradition. Dock tas denna påverkan inte med i idrottsundervisningen, jag har inga könsrelaterade föreställningar”. Dock hävdade LA bestämt att detta inte påverkade dennes undervisning och att det inte existerade några förväntningar på pojkar och flickor i relation till deras kön. När jag ställde samma fråga till LB hävdade denne att samhällets föreställningar om genus påverkade både en som person och i sitt yrkesutövande samt att det existerade olika förväntningar på eleverna beroende på om de var pojkar eller flickor. LB beskrev ett exempel på dessa föreställningar och uttryckte sig följande; ” Om en tjej tar lika mycket plats som en kille tycker jag att hon betar sig värre än killen”. Ett annat exempel är; ” jag har lättare att acceptera att tjejer är sämre i lagsport. Jag skulle dock tycka att det var konstigt om en kille är bollrädd. Skulle fortare tro att killen hade något synfel medens tjejen bara är bollrädd”. Därtill beskriver LB att under lektionerna i idrott och hälsa har denne högre tolerans mot killar om de är stökiga. LC svarade i relation till frågan att genusföreställningar inte påverkade undervisningen och aktiviteterna samt om det gjorde detta så var det inte medvetet. LC motiverade detta svar med att de på skolan inte funderade kring genus när de bedrev aktiviteter inom ämnet idrott och hälsa. Däremot ansåg LC att samhällets föreställningar påverkar en och uttryckte sig på följande sätt; ”Ja det gör det, man har klara föreställningar om vad de båda könen bör syssla med”.

Skiljer ni på pojkar och flickor inom några aktiviteter?

När jag frågade de intervjuade ifall de skiljer på könen inom några aktiviteter på idrotten blev svaren olika. LA ansåg att en uppdelning sker när lärarna tror att något av könen inte känner sig trygga i aktiviteterna. LA beskrev dessutom att uppdelning brukar ske när de har bollspel som aktivitet och sade; ” Bollspel brukar vi dela upp i viss mån då fler killar har god förmåga inom detta”. Därtill brukar en uppdelning ske inom dans då tjejer tenderar att vara bättre inom denna aktivitet, vilket LA motiverade i detta uttalande; ” samtidigt sker en uppdelning i dans då tjejer har en god förmåga inom detta”. LB beskrev att uppdelningen brukar ske på grund av att de fysiska skillnaderna brukar bli för stor mellan pojkar och flickor inom vissa aktiviteter. Speciellt inom lagidrott och bollspel brukar en uppdelning ske för att pojkarna inte skall ta förstort utrymme på flickornas bekostnad. LC anser till skillnad från de andra intervjuade att en uppdelning snarare brukar ske för att pojkar stör mer på lektionerna och därför brukar de ”stökiga” pojkarna få bedriva aktiviteter tillsammans för att de även stör flickorna. LC sade att: ” Generellt stör killar mer och gör mer väsen av sig. De själ flickornas tid.”

Finns det några manliga respektive kvinnliga idrotter?

Under intervjun frågade jag även lärarna ifall de ansåg att det finns några manliga respektive kvinnliga idrotter. LA ansåg att detta inte existerade någon idrott som bara var till för något kön men att vissa idrotter kan anats var typiskt manliga och kvinnliga då de är mer representerade av något kön. LA tyckte att ishockey är något som kan klassas som manlig aktivitet på grund av den fysiska förmågan som sporten kräver. Dans är däremot något som

kan förknippas som typiskt kvinnlig aktivitet då den är representerad av fler kvinnor. LA framhäver dessutom att denna föreställning kan vara kulturellt betingad. LA har även uppfattningen av att dans är något som eleverna ser som typiskt kvinnligt men bollsport är något för män. LB beskrev även hon att ishockey kan antas som en typiskt manlig aktivitet med däremot är gymnastik modern något som är typiskt kvinnligt på grund av den estetisk prägel. LB anser att eleverna anser att dans, ridning och gymnastik som något som eleverna anser vara typiskt kvinnligt. Typiskt manligt är istället boxning, ishockey och brottning. LC tycker att amerikansk fotboll och rugby är typiskt manlig aktivitet och dans är något som är mer kvinnligt. LC hävdar att eleverna nog tycker bollsport är manligt i relation till konstakning så då skulle vara typiskt kvinnligt, vilket då är på grund av massmedia och samhällets föreställningar.

5.2 Medför idrottslärares syn på genus inom aktiviteterna att ämnet idrott och hälsa gynnar något av könen?

Upptäcker ni några tydliga genusmönster under några aktiviteter?

Under intervjuerna frågade jag även om de hade några föreställningar om tydliga genusmönster på lektionerna i relation till några aktiviteter. LA beskrev här att killar har svårt att godta dans som aktivitet, de har negativ inställning gentemot detta och verkar inte vara bekväma med att göra detta. En föreställning finns att pojkar oftare tenderar att oavsett aktivitet vilja leka med en boll som redskap medens flickor drar mer mot gymnastik och dans som uttrycks medel enligt LA. Generellt uppfattar LA att killar tar mer plats oavsett vilken aktivitet som genomförs på lektionen, de gör mer väsen av sig, är högljuda, röriga och stökiga samt tar mer utrymme och plats på lektionen. Inom alla aktiviteter verkar det som tjejer är vana att anpassa sig enligt LA. LA beskriver även flickorna som mer hänsynstagande och av vaktande än vad pojkarna är, flickor beskrivs som passiva och att de generellt kliver åt sidan. LA beskriver att de tror att i de flesta situationen syns pojkar mer än flickor och motiverar detta genom att hävda att; ”Generellt under lektionerna tar killar mer plats än tjejer. De gör mer väsen av sig, är mer högljuda röriga samt stökiga och tar mer utrymme och uppmärksamhet av lektionen”. LB har en liknande uppfattning men denne beskriver det som att pojkar är mer utmanande och det är viktigt att visa vad de kan oavsett om de behärskar det eller inte. Tjejer verkar inom alla aktiviteter enligt LB ”skämmas” över att visa vad de kan, pojkar syns mer och tar mer plats både fysiskt och verbalt. LB menar på att flickor är passiva inom de aktiviteter som de inte behärskar medens pojkar inom aktiviteter som de inte känner sig trygga i uppfattas det som att de är destruktiva och saboterar aktiviteten. LC beskrev i relation till denna fråga att pojkar är mer högljuda och gestikulerar samt att tjejer mer pratar i samtalsstämning. LC har även föreställningen att pojkar tar för sig mer och använder sig mer av bollen som redskap och vill gärna göra det oavsett aktivitet. Pojkar har även väldigt svårt med att delta i att jogga då de stör och förstör sådana aktiviteter enligt LC. LC beskriver även; ” Flickor och pojkar tar för sig i relation till aktivitet. Någon övervikt för killar, flickor pratar pojkar gestikulerar och är högljuda.”

Skiljer sig pojkar och flickor inom kunskaper och förmåga att utöva några aktiviteter?

LA och LB betonade inom de frågor där könets förmåga ställs mot varandra att föreställningar kommer fram som att pojkar skall ha en högre fysisk förmåga i de flesta avseenden och att det förväntas att pojkar skall ta plats. Dock beskriver LC att det förväntas

att flickor är bättre inom aktiviteter som kräver motorisk färdighet och kroppskontroll. LC uttryckte sig på följande sätt: ”i grenar som ställer krav på motorik eller kroppskontroll ligger flickorna för, killar är dominerade inom bollsporter, pojkar dominerar bollsport, fysiska förutsättningarna är ju annorlunda.”

Skiljer ni på pojkar och flickor inom några aktiviteter?

LB uttrycker att det är högre tolerans mot pojkars stökiga beteende och att det är konstigt om flickor tar mer plats, vilket då kan medföra en uppdelning. LB uttrycker även att det är mer tolererande att en flicka är sämre i lagidrotten än en pojke. LC beskrev även att denne uppfattar det som att det är mycket jobbigare för en pojke att vara sämre i idrott än vad det är för en flicka. LC beskrev att de här även på grund av detta delar upp killar i olika grupper efter förmåga.

Vilka är de mest förekommande aktiviteterna på lektionerna i idrott och hälsa?

De aktiviteter som genomförts på idrotten anser alla de intervjuade vara blandat men ett övergripande tema är att det genomförts mycket aktivitet som innefattar kondition och styrka. Detta innebär strykövningar med den egna kroppen och löpning. LA hävdar att de medvetet har minskat på aktiviteter som innefattar bollspel då det tidigare varit dominerande. Detta tog upp för mycket tid av undervisningen som även behövdes till annat.

Gynnar ämnet idrott och hälsa något av könen mer än det andra?

Vidare frågade jag ifall de intervjuade ansåg att något av könen gynnas mer än det andra i relation till aktiviteter som görs. Här är alla, det vill säga LA, LB och LC att inget av könen gynnas mer än det andra och att deras genusföreställningar inte påverkar aktiviteterna på ett sådant sätt att något av könen gynnas mer än det andra. Detta hade enligt alla de tre intervjuade att göra med att de följer planeringen, de har en utarbetad likabehandlingsplan på skolan. De försöker motarbeta den fysiska ojämnheten och LC uttrycker sig så här i frågan; "Om den fysiska förmågan är avgörande kommer pojkar att gynnas. De fysiska förutsättningarna blir mer markanta skillnader i högre åldrar. Det gäller att försöka göra detta till så jämt som möjligt.”

6 Diskussion

6.1 Resultatdiskussion

Denna studie syftar till att ge ökad kunskap i hur genus som social konstruktion kan påverka lärares syn på aktiviteter i ämnet idrott och hälsa. Utifrån detta ville jag specifikt undersöka vilken syn lärare i idrott och hälsa hade på genus inom aktiviteter och om detta medförde att något av könen gynnas av detta.

6.2 Vad blev resultatet av studien och vad medförde detta?

I detta avsnitt har jag valt att dela upp de viktigaste resultaten i punkter för ökad tydlighet och i slutet sammanfatta dessa punkter.

- De intervjuade lärarna hade klara föreställningar om att vissa aktiviteter kan klassas som typiskt manliga eller kvinnliga och de hade även föreställningar om att eleverna ansåg att det fanns könssegregerade idrotter. Lärarna ansåg sporter så som hockey där de är krav på välutvecklad fysik som en typiskt manlig aktivitet. Här fanns även föreställningar om att gymnastik modern och dans är aktiviteter som är typiskt kvinnliga.
- När det gäller lärarnas föreställningar om elevernas tyckande om manlig och kvinnlig aktivitet fick jag fram svar där de ansåg att eleverna skulle tycka att amerikanskfotboll, rugby, ishockey och brottning var manlig aktivitet. Däremot ansåg lärarna att elever generellt skulle anse att dans, ridning och gymnastik var typisk kvinnlig aktivitet.
- Utifrån lärarnas utsagor går det tydligt att se att de har genusföreställningar om vad som de olika könen vill, antas och skall vilja bedriva för aktivitet. Inom aktiviteterna förväntas även pojkar vara mer fysiskt utvecklade vilket medför att lärarna förväntar sig att pojkarna skall ta mer plats inom aktiviteterna än flickor. Dock kommer det fram att de intervjuade förväntar sig en högre prestation av flickor inom dans och gymnastik, en av de intervjuade framhäver att flickor har bättre kroppsuppfattning och därför är de bättre inom aktiviteter som kräver motorisk färdighet. Det förväntas även av lärarna att pojkar skall prestera bättre inom bollspel vilket då starkt hänger ihop med de intervjuade föreställningarna om pojkar och deras mer utvecklade fysik. Utifrån detta blir det tydligt att lärarna har en syn som innebär att vissa aktiviteter är mer anpassad för män än kvinnor och vice versa.
- Det jag fått svar på i relation till mitt syfte är att lärares syn på genus inom aktiviteterna är att det finns aktiviteter som mer domineras av män än kvinnor och vice versa. Därtill har de klara föreställningar om vilka aktiviteter som de föreställer sig är lämpade för respektive kön. Av intervjuerna framkommer en föreställning om att det brutala inom aktiviteter är mer manligt och att det estetisk mer är kopplat till det kvinnliga. Detta innebär att lärare i idrott och hälsa kan antas vara påverkade av samhället och deras föreställningar kring genus vilket medför att de inte har en

objektiv syn på pojkar och flickor kopplat till aktiviteter inom idrott och hälsa. Dock ansåg två av de tre intervjuade att samhällets föreställningar inte påverkar deras undervisning.

- Vidare har jag även fått svar på hur lärares föreställningar kring genus kopplat till aktiviteterna kan komma att gynna något av könen. Av lärarnas utsagor går det att se att deras syn på det generella genusmönstret på lektionerna är att pojkar tar mer plats, är mer högljuda och gestikulera istället för att prata. Därtill verkar det som om att lärare förväntar sig att tjejer skall vara mer avvaktande. De kliver hellre åt sidan, observerar situationen och pratar mer i normal samtalston om de vill något. Flickor framhävs även som hänsynstagande men pojkar däremot beskrivs som drivande och det är viktigt för dem att visa vad de kan på idrotten även om de inte behärskar det de tar sig för. Pojkar agerar även destruktiva vid aktiviteter de inte känner sig speciellt trygga i men flickor är istället mer vana vid att anpassa sig. De intervjuade beskriver även att pojkar syns mer än flickor på lektionerna.
- Den mest förekommande aktiviteten som bedrivs på skolan inom idrott och hälsa ämnet är enligt intervjuerna ett tema som innebär att de tränar mycket kondition och styrka, vilket då innefattar styrkeövningar med kroppen som motstånd och löpning. De intervjuade är därtill överens om pojkars mer utvecklade fysiska förutsättningar vilket är något som antas vara betydande inom denna del. Flickors styrkor inom aktiviteterna anser lärarna istället vara gymnastik och dans som är aktiviteter som kräver kroppskontroll. En av lärarna ansåg under intervjun att de inte har så mycket bollspel som aktivitet då det varit dominerande tidigare och alla de intervjuade ansåg därtill att detta är en aktivitet som de pojkar generellt har högre kunskaper och förmåga inom.
- Upplägget av aktiviteter har inneburit att löpning och kondition blivit ett form av tema som går in i alla aktiviteter som finns på idrottslärares planering vilket då kan antas gå hand i hand med den fysiska förmågan eleverna har. Det är viktigt att påpeka att ingen av lärarna ansåg att deras föreställningar om kön och vilka roller de har påverkar aktiviteterna så att det gynnar något av könen. Och om detta skulle vara fallet anser en av de intervjuade att deras föreställningar är undermedvetna och att de inte är medvetna om dess påverkan.

6.2.1 Sammanfattning av de viktigaste resultaten

Det som dessa resultat pekar på är att lärarnas föreställningar om aktiviteter och hur pojkar och flickor skall förhålla sig till detta medför att könen behandlas olika. Lärarna verkar ha en föreställning som att pojkar skall ta mer plats baserade på deras erfarenheter som lärare. Detta kan antas medför att de även förväntar sig av pojkarna att de skall vara mer drivande och ta mer utrymme av lektionerna än vad flickor skall göra. Det verkar som om att lärarna av flickorna förväntar sig en passivitet och att de skall ta hänsyn till pojkarnas framfusighet under aktiviteterna. Lärarna kan antas beskriva idrotten som pojkarnas arena och när det inte genomförs aktiviteter som de anser tillhöra idrotten är de destruktiva och tar utrymme på flickornas bekostnad. Lärarna beskriver även pojkars fysiska överlägsenhet i relation till många olika faktorer men anser samtidigt att flickor även är framträdande inom vissa aktiviteter. Men då pojkar är ”stökiga” och ”stjäl” av flickornas tid inom aktiviteterna kan deras prestationer tänkas hamna i skuggan och pojkar syns mer inom aktiviteterna. Utifrån intervjuerna framkommer det att pojkar skall ha en högre förmåga inom bollspel, det

intressanta med detta är att en av lärarna dock beskriver att bollspel tagit stor plats inom aktiviteterna förut och därför har detta fått mindre aktivitets tid. Däremot beskriver alla lärare att träning av kondition och styrka är något som övergripande involveras i de flesta aktiviteter. Det skulle kunna antas att detta är något som pojkarna kan få fördel av då dessa moment starkt hänger samman med ens fysiska förmåga att till exempel springa snabbare eller lyfta sin egen kroppsvikt. Detta kan vidare innebära att pojkar då syns ännu mer och att lärarnas genusföreställningar även bidrar till att de förväntar sig att pojkar skall vara snabbare och starkare. Det innebär att lärarnas genusföreställningar om aktiviteter kan tänkas gynna pojkar då de tillskrivs en högre fysisk förmåga vilket gynnar dem i relation till aktiviteterna. För det kan antas att det inte alltid behöver vara så att pojkar har en högre fysisk förmåga än flickor. Att lärarna även har genusföreställningar om att pojkar skall vara mer krävande och vilja ta större utrymme medför även att lärarna förväntar sig detta mönster vilket innebär att flickor inte syns lika mycket när olika aktiviteter utövas inom ämnet idrott och hälsa.

6.3 Diskussion av resultatet i relation till tidigare forskning inom området

Utifrån resultatet av min studie kan jag tydligt se kopplingar till den tidigare kunskap som existerar inom mitt forskningsområde. Resultatet påvisar att barn har klara genusföreställningar, vilket är något som även tar upp i *Pedagogiska perspektiv på idrott*(2005) där Fagrell fastslår att barn redan i tidig ålder har påverkats av det genustänkande som existerar i vuxenvärlden(Fagrell, 2005, s165-185). Mitt resultat pekar på att lärare har tydliga föreställningar om det manliga och kvinnliga i aktiviteter men de nedvärderar inte något av dessa, eller sätter högre värde vid någon aktivitet som är förknippat med något kön. Detta strider mot den tidigare kunskap om ämnet som både presenteras i *Pedagogiska perspektiv på idrott*(2005) och i artikeln *Idrottens genus*(2003). I dessa två källor framhävs det att idrotten och dess aktiviteter skall ha en manlighetsnorm(Larsson, 2003), det vill säga att maskulina skulle värderas högre än det feminina(Fagrell, 2005, s165-185). Detta är något som mitt resultat visar på. I min studie kommer det istället fram att lärare har olika förväntningar på vad pojkar och flickor skall ha för förmågor och vad de skall förväntas tycka. Det maskulina verkar inte värderas högre i och med lärarnas utsagor kring sina genusföreställningar. Lärarnas utsagor om vad de tror att barn har genusföreställningar kan även relateras till Fagrell och hennes avhandling där hon redovisar ett resultat av en undersökning där det påvisas att barn har föreställningar om manlig och kvinnlig aktivitet. Barnen valde aktiviteter utefter vad som kunde antas passa respektive kön bäst(Fagrell, 2001, s132), vilket är något som även de intervjuade lärarna gjorde när de delgav sina föreställningar om manligt och kvinnligt.

De genusföreställningar som lärarna har om eleverna visar också på likheter med tidigare forskning då det går att se att lärarna anser att eleverna tydligt vet vilka genusroller som de skall bete sig efter, vilket även tas upp som ett resultat av KIS-projektet av Håkan Larsson, Karin Redelius och Birgitta Fagrell(2005). Här presenteras det även att mycket av de aktiviteter som bedrivs inom idrotten utgår efter prestation och styrka. Och att det kvinnliga inte kommer i uttryck i samma skala som det manliga(Fagrell, Larsson & Redelius, 2005, s25-28). Detta är något som jag kan sätta i relation till resultatet, då det där framgår att de mest frekventa aktiviteten är kondition och styrka, vilket starkt kan relateras till styrka och prestation. Vilket även är förknippat med pojkar, då de utifrån resultatet anses generellt ha en mer omfattande fysisk utveckling i jämförelse med flickor. Att pojkar tar för sig mer och syns mer på idrotten och att flickorna hamnar i bakgrunden kan även det möjligen relateras till det som framgår av KIS-projektet och att det som är kvinnligt inte kommer i uttryck lika ofta.

Detta är ett konstaterande som även kan sättas i relation till mitt resultat då pojkar kan tänkas gynnas utifrån lärarnas föreställningar om deras allmänt mer utvecklade fysiska förmåga i relation till den mest frekventa aktiviteten på idrotten nämligen kondition och styrka. Lärarnas föreställningar kan antas medföra att de även förväntar sig att pojkar skall prestera bättre inom denna kategori aktiviteter vilket även då gynnar pojkar.

Vad de intervjuade lärarna förväntar sig av könen går även här att relateras till annan tidigare forskning. Larsson(2001) skildrar i sin avhandling den heterosexuella normen och att pojkars motiv till att utöva aktiviteter förväntas vara att träna hårt för att bli framgångsrik i det de gör. Flickor som även har samma form av motiv riskerar att hamna utanför ”den normala flickan” då de helt plötsligt verkar inom den manliga normen(Larsson, 2001, s70). I mitt resultat framgår det att en av de intervjuade ansåg att flickor ”skäms” för att visa vad de kan. En annan ansåg att det inte vore konstigt om en flicka är dålig i lagidrott och de ansåg alla tre att flickor inte tar lika mycket utrymme som pojkar. Detta skulle då kunna relateras till det som Larsson behandlar och det faktum att lärarna har föreställningar om att inte förvänta sig att flickor är framträdande inom de aktiviteter som lärarna omedvetet anser hamna under den manliga normen (Larsson, 2001, s70). Detta samband gäller även tvärt om då lärarna har föreställningar om att pojkar inte skall vara lika framträdande inom dans.

Av de intervjuades utsagor framgår det att de förväntar sig att pojkar skall ta mer plats och att de tar för sig mer inom de flesta aktiviteter med vissa undantag. Två av de intervjuade beskrev även flickor som tillbakadragna och mer hänsynstagande. Detta är intressant att sätta i relation till ett resultat av Fagrell som lyder; ” Ett mönster som framskyntar i materialet är hur genus verkar symboliskt. Flickors idealisering av manliga kompetenser samtidigt med en nedvärdering av egen kapacitet och pojkarnas medvetenhet om sin större kapacitet framträdde framförallt inom genusregimen idrott”(Fagrell, 2000, s212). Det kan antas att lärare tillsammans med elever kan vara medvetna om pojkars större kapacitet vilket då strakt kan förknippas med den fysiska förmågan, vilket även gör att de får mer utrymme inom aktiviteterna inom ämnet idrott och hälsa. Flickor kan antas förvänta sig att de inte har denna kapacitet vilket då gör att de inte tar för sig på samma sätt inom aktiviteterna. Detta förhållande skulle mycket väl kunna vara till pojkarnas fördel då lärarnas genusföreställning om aktiviteterna delvis är att pojkar skall ta mer plats och synas mer. Att lärarna anser att deras föreställningar inte gynnar något av könen kan även kopplas samman med att tidigare forskning det samhälle vi lever i idag är föränderligt vilket innebär att de inte uppfattar att kön är lika betydande idag(Aronsson & Ask, 2009, s32). Dock kan det antas att lärarna i relation till resultatet inte är medvetna om deras genusföreställning kring aktiviteter och hur det påverkar pojkar och flickors möjligheter. Detta skulle kunna förklaras med begreppet ”det stereotypa genuskontraktet” som Yvonne Hirdman berört(Hirdman, 2001, s84). Förklaringen till lärarnas omedvetenhet skulle kunna förankras i att vi förväntar oss olika saker av respektive kön och hur de skall vara och agera som människor. Detta är något som finns överallt i vårt samhälle vilket gör att detta kan anats få en naturlig karaktär vilket då gör att människan inte blir medveten om detta.

Detta kan starkt sättas i relation till hur vi som människor förhåller oss till genus, vad vi läger in för värderingar i begreppet och hur vi förhåller oss till det. I min studie har detta starkt relaterats till aktiviteter och vilka föreställningar som finns på pojkar och flickor samt vad de skall tycka och tänka. Detta blir intressant då det kan tänkas att lärare undermedvetet föreställer sig hur pojkar och flickor skapar ett form av kontrakt kring hur de skall vara och förhålla sig till aktiviteter inom undervisningen i idrott och hälsa. Tydligt blir det dock att lärare har föreställningar om genus i relation till aktiviteter inom ämnet idrott och hälsa och

att pojkar och flickor är mer lämpade för olika former av aktiviteter. Därtill har lärarnas föreställningar om genus medfört att pojkar inom ämnet gynnas då de redan på förhand tar för givet att pojkar skall ta mer plats, det har en mer utvecklade fysik och de syns mer vilket blir en förväntning som blir till en verklighet för pojkar och flickor inom ämnet. Lärarna har även förväntningar på att flickor skall vara mer hänsynstagande, tillbakadragna och mer avvaktande. Dock kan det antas att detta medför att flickor inte känner att de förväntas visa sin fulla potential inom ämnet och låter pojkar tämligen billigt stjäla deras tid i rappljuset vilket medför att lärarna inte uppmärksammar flickor i lika stor utsträckning. Vidare innebär detta att aktiviteterna i stor utsträckning kan vara konstruerade på lika villkor för pojkar och flickor men förväntningarna kring dem från lärarnas sida är långt ifrån objektiva. Därtill medför lärarnas förväntningar på den biologiska skillnaden mellan könen att denna skillnad växer i betydelse vilket medför att pojkar får en stor fördel inom aktiviteter som innebär att den fysiska prestationen är avgörande.

6.4 Analys med beaktning av det teoretiska perspektivet

Det perspektiv jag har valt att arbeta med är genus som socialkonstruktion. Detta är ett perspektiv som tar utgångspunkt i att genus inte bara är det objektiva utan en produkt av oss människor utifrån våra idéer, föreställningar och handlingar vilket då skapar det ”sociala könet”(NE). Utifrån detta perspektiv kan svaret på min studie antas bota i den påverkan som miljön haft på läraren i relation till genus vilket då medfört att de fått olika föreställningar om genus. Det blir allt från hur de blivit uppfostrade som barn, vad de stött på i sina liv och hur de har agerat utifrån det. De olika föreställningar som de intervjuade visar upp är med denna teori som utgångspunkt sociala produkter och de skulle kunna bli påverkade av de andra lärarna, vad eleverna anser och vad de själva har för föreställningar. Att det har olika föreställningar kring manlig och kvinnlig aktivitet kan antas ha att göra med hur genus kopplat till aktivitet har sätt ut i allmänhet. Media och politik medför att könen är mer eller mindre representerade inom vissa aktiviteter kopplat till idrott och de visar även upp en bild på hur de olika könen skall agera i förhållande till aktiviteten. Detta kan då även ytligare återkopplas till Yvonne Hirdman och hennes begrepp genuskontrakt som handlar om att vi som människor har skapat förväntningar på de olika könen i form av kontrakt(Hirdman, 2001, s84). Exempel på detta kontrakt skulle kunna vara äktenskapen och de löften som ges där(Hirdman, 2001, s85). Detta skulle då förklara de intervjuades föreställningar genom att påvisa att det som de förväntar vara kvinnlig eller manlig aktivitet har att göra med vilka egenskaper de även placerar hos de olika könen. Av intervjuerna framgår det att pojkar mer har en maskulin framtoning där egenskaper så som fysisk förmåga och brutalitet gör att de är mer anpassade till mer krävande sporter så som hockey vilket kan antas var en sport av krävande natur. Lärarna å andra sidan har i och med sin sociala interaktion med omvärlden givit flickor egenskaper som starkt kopplas an till det estetiska där dans och gymnastik moderna räknas in på grunda av aktiviteternas höga grad av kroppskontroll. Detta hänger även samman med mitt forskningsfråga hur vida de intervjuades föreställningar gynnar något av könen. Enligt Connell är genus en social struktur (Connell i Andreassons *Idrottens genus*, 2007, s31). Vi förväntar oss olika saker i och med mötet med det andra könet(Connell i Andreassons *Idrottens genus*, 2007, s29). Detta innebär därtill att vi tillskriver könen olika förmågor vilket i min studie har visat att pojkar kan ha fördel av. Att de intervjuade uppfattar pojkar som stökiga, högljuda och ivriga att visa vad de kan hänger även starkt samman med hur vi som människor förväntar oss att pojkar skall vara. Om det till exempel upptäckts att det finns en väldigt tystlåten och tillbaka dragen pojke i idrottshallen där de intervjuade ser dem blir de inför deras ögon udda och bryter deras generella mönster på hur pojkar skall vara.

Denna process av sociala interaktioner som innefattar kultur, samtal och kontakt med media har enligt detta perspektiv tillskrivit föreställningen om pojken som starkare, mer initiativ tagande och mer ivrig att visa vad de kan än flickor. Som istället förväntas vara tystare, mer hänsynstagande och inte lika villiga med att visa vad de kan. Genus som social konstruktion har med andra ord tillskrivit pojkar och flickor de egenskaper som de yttre könen kan förklara vilket även medfört att de dominerar olika arenor i samhället. Inom just aktiviteter i idrott och hälsa har pojkar tillskrivits egenskaper som de får fördel av vilket då gör att lärares föreställningar kring genus kopplat till aktiviteterna medför att pojkar gynnas mer än flickor.

6.5 Metoddiskussion

Eftersom min studie har tagit form av en så kallad fallstudie finns det en rad faktorer som bör beaktas och diskuteras. Själva metoden att genomföra en fallstudie innebär att jag inte kan relatera mitt resultat till någon heltäckande sanning för hur det ser ut i Sverige alla skolor. Arbetet är begränsat till en skola där jag undersökt ett antal förhållanden som endast kan tala för den skola som jag har genomfört min studie på. Omfånget medför även att det är viktigt att vara medveten om att jag endast genomförde tre intervjuer. Om det hade involverats fler uppgiftslämnare i arbetet hade mitt resultat med stor sannolikhet varit mer berikande och trovärdigheten hade även varit betydligt mer omfattande. Det kunde även varit bra att inte bara genomföra en kvalitativ undersökning där lärare i idrott och hälsa utan även involverat eleverna i själva undersökning. Jag hade kunnat gå ut med ett antal enkäter bara för att bekräfta lärarnas utsagor och på så sätt angripa mitt problemområde från flera håll. Detta var jag dock tvungen att prioritera bort på grund av den begränsade tiden jag hade till förfogande för att genomföra denna studie. Med mer tid hade jag även kunnat vända mig till andra skolor och få ytterligare data vilket skulle kunna innebära att min data hade pekat på andra resultat och innebära andra slutsatser. Då jag genomförde en kvalitativ undersökning så blir även en brist i själva undersökningen att jag får väldigt mycket information och eftersom jag har tolkningsföreträdde kanske jag kan ha missuppfattat några av utsagorna från intervjuerna. Det är även viktigt att ha i åtanke att ingen människa är helt objektiv även om detta är vad som en forskare strävar mot. Det kan självklart vara så att tolkningsföreträdet medför att tolkningarna av data:n omedveten vinklas åt det håll som ligger i led med ens föreställningar om hur det kan tänkas vara. Även de frågor som ställs till uppgiftslämnarna kan medföra brister, det kan vara så att jag frågar något och förklarar vad jag menar med frågan men den som skall svara har en annan synvinkel och svarar utifrån en annan värdegrund samt föreställningar. Detta gäller även det teoretiska perspektiv i vilket en forskare använder sig av för att förklara ett mönster eller ett samband. I min studie kunde blivit mer berikade om jag använt mig av fler teoretiska utgångspunkter eller läst in mig ännu mer på ämnet. Det är däremot viktigt att beakta att en viktig variabel i ett arbete av denna karaktär är tiden. Tiden begränsar och ger även möjlighet till att berika. Det är dessutom viktigt att komma ihåg att syftet med detta arbete inte har varit att presentera några absoluta sanningar utan att ge istället en möjlighet till ny forskning. I begynnelsen till detta arbete vilja undersöka hur vida mycket av den tidigare forskningen inom mitt område stämde och varför. Jag valde däremot att ta en annan utgångspunkt och vill gärna ge inspiration till att undersöka genusföreställningar närmare i relation till vilka aktiviteter som används som redskap för att förmedla kunskap inom ämnet idrott och hälsa i skolan.

7 Litteraturförteckning

Böcker

Connell, Robert W.(2002). *Om genus*. Göteborg: Daidalos.

Fagrell, B, i Engström, L & Redelius, K(red). (2005). *Pedagogiska perspektiv på idrott*. (Kap. 10 S.165-185). Stockholm: HLS Förlag.

Hirdman, Y.(2001). *Genus- om det stabila föränderliga former*. Upplaga 2:3, Liber AB. Wallin och Dalholm Boktryckeri AB 2007.

Trost, Jan.(2005). *Kvalitativa intervjuer*. Tredje upplagan. Studentlitteratur.

Watt Boolsen, Merete(2007). *Kvalitativa analyser. Forskningsprocess, människa, samhälle*. Malmö: Gleerups.

Fagrell, Birgitta (2000). *De små konstruktörerna. Flickor och pojkar om kvinnligt och manligt i relation till kropp, idrott, familj och arbete*. Stockholm: HLS Förlag

Doktorsavhandling

Andreasson, J.(2007). *Idrottens kön*. Sociologiska institutionen, Lunds universitet. Media tryck, Lund.

Olofsson, E(1989). *Har kvinnor en sportslig chans?*. Pedagogiska institutionen, Umeå universitet. Tryckt vid Goterna, Kungälv.

Fagrell, B(2000). *De små konstruktörerna*. Lärarhögskolan i Stockholm, institution i samhälle, kultur och lärande. Stockholm: HLS Förlag.

Larsson, H(2001). *Iscensättningen av kön i idrott*. Lärarhögskolan i Stockholm, institution i samhälle, kultur och lärande. Stockholm: HLS Förlag.

Elektroniska källor

Hemsida som belyser forskningsetiska regler: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>([hämtad; 2011-03-31])

Nationalencyklopedin: genus. <http://www.ne.se/genus/1065117>, Nationalencyklopedin, [hämtad 2011-03-31]

Redelius, Karin.(2009) *Genus och skolframgångar i ämnet idrott och hälsa*. Svensk idrottsforskning 1-2009.s.42-44. gih.diva-portal.org/smash/get/diva2:381626/FULLTEXT01[hämtad; 2011-03-29]

Skolverket: Inrättad 2000-07 SKOLFS: 2000:135). <http://www.skolverket.se/sb/d/2386/a/16138>[hämtad; 2011-03-25]

Aronsson, Marin & Ask, Joakim.(2009).*Idrott och hälsa i en åttondeklass*. Högskola Kristianstad:examensarbete.s.32-35. hkr.diva-portal.org/smash/get/diva2:228445/FULLTEXT01.[hämtad; 2011-04-1]

Larsson, Håkan, Redelius, Karin & Fagrell, Birgitta.(2005). *Kön-idrott-skola*.s.1-28. gih.diva-portal.org/smash/get/diva2:739/FULLTEXT01.[hämtad; 2011-04-1]

Larsson, Håkan.(2003). *Idrottens genus*. www.idrottsforum.org/articles/larsson/larsson.html [hämtad: 2011-03-26]

Håkan Larsson, Birgitta Fagrell, Susanne Johansson, Suzanne Lundvall, Jane Mecbach och Karin Redelius.(2009). *Jämställda villkor i idrott och hälsa - med fokus på flickor och pojkars måiluppfyllelse*. GIH.s.16-103. <http://www.skolverket.se/content/1/c6/02/33/42/SKOJ-rapport.pdf> [Hämtad; 2011-04-20]